

Sociaal in het groen: zorgen voor/over het groen, zorggroen? Of alleen maar heerlijk buiten werken?

Met de overheveling van dagactiviteiten zoals werken in het groen, van de AWBZ naar de Wmo, komt deze onder de verantwoordelijkheid van gemeenten te liggen. Ook het beschutte werken is met de Participatiewet van de Wsw naar gemeenten verschoven.

Auteur: Kitty Goudzwaard

Tijdens lezingen en voordrachten geven wet-houders en afdelingshoofden daar met plezier een uitleg over. En dan blijkt wat voor een gigantische operatie het voor gemeenten is, om al deze groepen te bedienen. Samenvoegen van diensten, omzetten van afdelingen, vragen over inhuren of juist verhuren van mensen; het gaat in de kern om innovatief omgaan met deze door de overheid opgedragen taken, het eigen gemeentelijk groenbeheer en toch binnen budget blijven. Gemeenten zetten hiervoor onder andere eigen diensten, maar ook bedrijven in. Die in het verleden misschien niet met deze groepen werknemers of cliënten te maken hadden.

Mijn schrijverij gaat eigenlijk altijd over bomen, groen, flora en fauna, aansprakelijkheid, arbeid in het groen en dergelijke, en het juridisch kader daarom heen. Nu groenwerkzaamheden voor gemeenten bij uitstek geschikt blijken om bovenstaande personen aan de slag te krijgen, heb ik toch een paar kanttekeningen in een niet zo voor de hand liggend artikel van een boomjurist. Het gaat dan vooral om zorgvuldig handelen van de gemeentelijke werkgever of de partij die is ingehuurd om dagactiviteiten, beschut werken of werkend leren te verzorgen.

Onbekend maakt onbemind: naamsbekendheid

Sociale media of regulier: naamsbekendheid en vertellen wat je te leveren diensten zijn is tegenwoordig belangrijk. Vandaar dat iedere aannemer of dienst publiceert over wat nieuw is of hot. Re-integratiebureaus, colleges, instituten, gemeenten, geldschieters die de crowdfunding ondersteunen, noem het maar op, vertellen hun verhaal. Komen daar de bovenstaande groepen in voor, dan is echter zorgvuldigheid en mogelijk terughoudendheid op zijn plaats.

Glossy

Soms liggen er hele glossy boekwerken met geweldige initiatieven op de gemeentelijke leestafel of bedrijfsleestafel. Met personen die blijhartig, met naam, toenaam en hun problematiek, vertellen over hun dagelijkse werkzaamheden of activiteiten. En daar natuurlijk super trots op mogen zijn. Lang niet altijd is het echter duidelijk of zij daar toestemming voor hebben gegeven. Een ingehuurde fotograaf moet echter voor publicatie, zelfs als het in opdracht van een bedrijf of gemeente is, toestemming hebben van de geportretteerde. Een portret hoeft niet per se een herkenbare afbeelding zijn. Het kan ook

gaan om een foto die een combinatie van achtergrond of omgeving is maar die wel herkenbaarheid van personen geeft.

Een andere vraag is of de 'werkgever' of werkvoorzieners op grond van zijn zorgplicht überhaupt niet terughoudender in zulke pr moet zijn. Want wie nu minder goed in zijn vel zit en blij daarover en over zijn beschutte werk of activiteit wil vertellen, wil dat later in zijn leven misschien niet op het World Wide Web terugzien. Vrijwillige verhalen van ervaringsdeskundigen kunnen ontzettend belangrijk zijn voor lotgenoten, maar bedenk daarbij ook dat toekomstige werkgevers een keur aan sollicitanten hebben. En dat het internet nog geduldiger is dan papier. Ook bij prachtige initiatieven om personen op de rit te krijgen, gaat het soms mis. Voorbeeld: Groen dat verzorgd wordt door zeer jonge mensen die in het kader van 'ernstige gedragsproblematiek', volgens de tekst, een begeleidingstraject volgen. Alleen, is het dan juist om in de reportage deze jongvolwassenen en kinderen duidelijk herkenbaar af te beelden? Fotografen horen, ook als zij in de openbare ruimte werken, het belang van de geportretteerde wel degelijk mee te laten wegen.

Werkend leren

Een prachtige kans voor veel mensen; leren met behoud van een uitkering, vanuit re-integratie, rugzakje en noem maar op. Vaak volkomen nieuw. En dan steken kinderziekten de kop op. Een voorbeeld. Het bedrijf of instituut dat het groenleertraject verzorgt, is superenthousiast. De inkopende dienst van de gemeente is enthousiast. De leraren zijn enthousiast. De onderneming of bank die meefinanciert, is superenthousiast. De leerlingen zien volop kansen. Nu zorgen voor naamsbekendheid en publiciteit. En dus komen de media om de hoek kijken. De leraar roept dan blij over het scherm, welke aandoeningen in zijn leerlingengroep voorkomen en dat er personen bij zijn met, in het verleden, criminele kennis. Met daarbij de leerlingen in beeld en aan het woord. Later blijkt dat sommige leerlingen zich hier zeer ernstig te kijk door gezet voelen. Al die partijen hebben met de beste bedoelingen hun verhaal verteld, maar vergeten wordt dat niet alles bestemd is voor publiciteit. Want juist de leerling die in rustig vaarwater zijn toekomst wil opbouwen, is mogelijk niet gediend bij kreten als 'nieuwe kans voor kansarmen' en 'hier komt echt van alles, meneer', etc. Die wil gewoon net als iedere andere leerling een goed diploma, zonder dat daarbij staat in welk kader hij dit haalde. En bedenk dat de latere zoektocht naar werk gebaat kan zijn bij neutrale verslaglegging.

Medezeggenschap

Hebben deze personen dan een vertegenwoordiging of vorm van medezeggenschap om zich over dit soort zaken uit te laten? De cliënt die vanuit het UWV een re-integratietraject volgt, kan dit bij de UWV-clieëntenraad aankaarten. Voor januari 2015 hadden cliënten die recht op dagactiviteiten hadden in het kader van de AWBZ, medezeggenschap op grond van de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen. De Wmcz kent een fiks aantal dwingende bepalingen voor rechten van cliëntenraden. Van sommige van dergelijke cliëntenraden is bekend dat zij terughoudend staan ten opzichte van publiciteit voor pr. Een voorbeeld dat weliswaar geen relatie had met de werkvloer, maar waar het in zorgverlening en pr misging: televisieopnames op de spoedeisende hulp. Uiteindelijk worden de uitzendingen hiervan na veel commotie stopgezet. Met overheveling naar de Wmo is die medezeggenschap minder stringent aanwezig. Wel schrijft de Wmo voor dat gemeenten de medezeggenschap per verordening moeten regelen. Zodat vaststaat hoe medezeggenschap en klachten afgehandeld worden.

Aanbieders van dagactiviteiten of beschut werk (participatiewet) kunnen echter per gemeente met verschil in medezeggenschap geconfronteerd worden. Soms wordt de medezeggenschap gelijk geschakeld met de Wmcz, soms moet het daar op lijken. Soms word er gewerkt met een ondernemingsraad. In bepaalde gevallen kan het college van B&W zelf ook nadere (verzachtende) regels stellen. De cliënt van de dagactiviteit kan in sommige gevallen met zijn klacht over gemeente of over het door de gemeente ingehuurde bedrijf, terecht bij een Wmo-loket klachten.

Wet werk en bijstand

Ook de Wwb geeft gemeenten hoofdbreken. Hoe krijg je mensen vanuit de bijstand terug naar de arbeidsmarkt? Groen is dan het toverwoord. En weer hoor ik op het journaal de wethouder een verhaal houden over wie allemaal afstand hebben en op welke manier hij die afstand gaat verkleinen. 'Mensen moeten eerst weer leren op tijd op hun werk te komen' en vervolgens zie ik personen het beeld in en uit lopen. Ook deze personen hebben echter als zij dit wensen, recht op een veilige werkplek, gericht op in anonimiteit bouwen aan hun toekomst. In dat kader kunnen ook zij gebaat zijn bij een gebrek aan publiciteit.

Return

Ook zo'n not-done, maar dan van de reguliere werkvloer: 'Hallo jongens, ik heb net iemand aangenomen. Ja, in het kader van social return. Hij heeft.....'. Dat iemand solliciteert, betekent dat hij informatie geeft die vertrouwelijk kan zijn. Het is niet de bedoeling dat dit in de kantine gedeeld wordt. Social return is absoluut niet iets om je voor te schamen, maar laat aan personeel wel zelf de beslissing dit in de openbaarheid te brengen. Soms moet een werkgever zelfs daar echter eens over nadenken. Want zelfs met toestemming om te publiceren, kan terughoudendheid op zijn plaats zijn.

Regelen

Kortom; zijn dit nu kwesties om het hoofd over te breken? Mijns inziens hoort er wel degelijk over nagedacht te worden. Handel in dit soort kwesties als een goed werkgever. En draag zorg voor je werknemers/cliënten met inachtneming van de grondslag waarop je deze onder je hebt. Publiciteit is prima. In de het kader van Wmo, Wwb en Participatiewet vraagt dat soms om een pas op de plaats. Houd daarbij rekening met de arbeidstoekomst van deze groepen. Bedenk dat de gemeente op grond van de Arbocatalogus als

de uitlenende werkvoorzieners de formele werkgever is. Leent de gemeente uit, dan valt de controle van afspraken over veilig beschut werken nog steeds onder haar verantwoordelijkheid. En dus ook de 'veiligheid' voor wat betreft in anonimiteit kunnen werken of bezig zijn.

Wegwerp

Nog even een uitsmijter. Zonder gehoorbescherming werken komt nog steeds veel voor. Niet meer nodig, want iedere groenwerkgever verstrekt deze middelen en wijst op het gebruik. Maar kwetsbare personen die in het kader van Wmo of Participatiewet etc. actief zijn; daar is extra zorg op zijn plaats. Blijkt het voor hen moeilijk om bescherming te gebruiken of bij zich te hebben, neem daar dan passende maatregelen voor. Mogelijk toch extra wegwerpgehoorbescherming mee de bus in. En extra instructies voor de voorman. Maar roep nooit: 'zeg mevrouwetje, het zijn gewone werknemers hoor en ik kan niet iedere morgen er boven op zitten, dat zij gehoorbescherming bij zich hebben.' Want toevallig kun jij die verplichting juist wel hebben.....

De auteur mr. A.V.K (Kitty) Goudzwaard is werkzaam als boomjurist bij Cobra groenjuristen. Cobra groenjuristen is onderdeel van Cobra adviseurs. Lezers kunnen vragen stellen over dit artikel via k.goudzwaard@cobragroenjuristen.nl.

Stuur of twitter dit artikel door!

Scan of ga naar:

www.stad-en-groen.nl/artikel.asp?id=41-5244